

Správa o činnosti pedagogického klubu

Prioritná os:	Vzdelávanie
Špecifický cieľ:	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
Prijímateľ:	Stredná priemyselná škola technická, Komenského 5, 085 42 Bardejov
Názov projektu:	Inovujeme a vzdelávame pre prax
Kód ITMS projektu:	312011Z527
Názov pedagogického klubu:	14a Klub učiteľov ČG
Dátum stretnutia pedagogického klubu	10. 1. 2023
Miesto stretnutia pedagogického klubu	Stredná priemyselná škola technická, Komenského 5, 085 42 Bardejov
Meno koordinátora pedagogického klubu	PaedDr. Zuzana Hiščárová
Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	https://iavpp.spsbj.sk/

MANAŽÉRSKE ZHRNUTIE:

Stručná anotácia

Počas tohto stretnutia sa členovia klubu zaoberali témou Porozumenie textu - Aplikácia metódy splývavého čítania.

Kľúčové slová

Čitateľská gramotnosť, porozumenie textu, metóda splývavého čítania, komunikačné zručnosti, čítanie s porozumením, zrak, hlas, sluch

Zámer a priblíženie témy písomného výstupu

Porozumenie textu a aplikácia metódy splývavého čítania SFUMATO

HLAVNÉ BODY, TÉMY STRETNUTIA, ZHRNUTIE PRIEBEHU STRETNUTIA:

Otvorenie stretnutia Klubu učiteľov čitateľskej gramotnosti

Koordinátorka Klubu učiteľov čitateľskej gramotnosti otvorila stretnutie klubu, privítala členov klubu a oboznámila ich s témou stretnutia, ktorou bolo Porozumenie textu a aplikácia metódy splývavého čítania.

Diskusia, výmena skúseností, návrhy odporúčaní na zmeny v skvalitňovaní vzdelávania

Počas tohto stretnutia sme sa zamerali na oboznámenie sa s metódou splývavého čítania a jej využitím vo vyučovaní rôznych predmetov, pričom táto téma bola pre všetkých účastníkov neznáma. Venovali sme sa predovšetkým vysvetleniu spôsobu a formy využitia tejto metódy a osvojenie si teoretických vedomostí o nej.

Túto metódu vymyslela v Čechách PaedDr. Mária Navrátilová.

V čom spočíva technika čítania SFUMATO? Sfumato je splývavé čítanie. Je to spôsob, akým je možné učiť deti čítať s porozumením. Naučia sa čítať hneď tak, že rozumejú tomu, čo čítajú. Predchádza sa tak dvojitému čítaniu, tichému či sekanému čítaniu. Je to veľmi hravý a tvorivý spôsob učenia, a to predovšetkým na začiatku školského roka. Prváčikovia veľa kreslia, maľujú, cvičia, tancujú, spievajú a hrajú divadlo. Čítanie je pre nich zábava. Ďalšou jeho dôležitou črtou je aj to, že je veľmi vhodné pre deti so špecifickými poruchami učenia.

Táto metodika je založená na hlasnom prejave. Dieťa prechádza hlasovým výcvikom, najskôr v spoločnom – hromadnom čítaní, pri ktorom dieťa naberie dostatočnú odvahu, jasnosť a zrozumiteľnosť v čítaní. Plynulé čítanie je založené na viazanom napájaní hlásky na hlásku.

Metóda sa používa aj pri náprave čítania a deti dosahujú veľmi dobré výsledky aj vo vyššom veku.

Pri procese učenia sú zapojené jednotlivé orgány, ktoré na seba nadväzujú v presnej postupnosti ZRAK – HLAS – SLUCH. Veľký dôraz sa pri výučbe čítania kladie aj na správne tvorenie hlások s dlhou expozíciou a správnou intonáciou. Pracuje sa po krokoch, pričom je dôležité dokonalé zvládnutie každého kroku, kým sa prejde na ďalší krok v poradí: Najprv sa vyvodí písmeno (hláska) > potom slabika > jednoslabičné slovo > dvojslabičné slovo > slovo vo vete > napokon viac slov vo vete.

Jednotlivé prvky sa využívajú pri práci na rôznych predmetoch, t.j. s metódou sa pracuje v rámci využitia medzipredmetových vzťahov, aby boli vytvorené dokonalé sluchové aj zrakové obrazy. Vo veľkej miere deti na zapamätanie vykonávajú rôzne práce či už individuálne, alebo po skupinách. Využíva sa napríklad zanechávanie stopy v piesku, modelovanie z hliny, z plastelíny, učiteľ pracuje s handrovými písmenkami, deti skladajú rozstrihané písmenká, dokresľujú veľké písmená, obťahujú, vyfarbujú... Docieli sa tým to, že deti už vizuálne a aj hmatom písmenká poznajú. O to ľahšie sa im potom píše, nakoľko už s nimi majú určitú skúsenosť.

Jednotlivé orgány, ktoré sa zúčastňujú pri procese učenia, nadväzujú na seba v presnej postupnosti

ZRAK-HLAS-SLUCH. Technika rešpektuje individuálne tempo čítania každého žiaka. Každý čitateľ má vlastné tempo čítania, ale konečný výsledok je pri Sfumate rovnaký u všetkých detí.

Fázy čítania metodiky SFUMATO

Táto metodika čítania pozostáva z niekoľkých fáz:

1. EXPOZÍCIA (uviedenie písmena)

V tejto fáze prebieha príprava zrakového, hlasového a sluchového aparátu. Nastáva vyvodzovanie písmena využitím medzipredmetových vzťahov. Využívame pohybový, hudobný, dramatický, výtvarný prvok. Zapájame do učenia hmat a jemnú motoriku. OKO v tejto fáze kmitá, nahliada dostatočne dlho na písmeno. HLAS - dlho exponuje hlásku správne fyziologicky, učí sa tzv. volať vo svojej tónine. SLUCH - sa učí zvukovú podobu predloženej litery exponovanej hlasom. Technika je založená na princípe protikladov. Poradie pre výučbu začína hláskami O, S, B, U, A. A prečo práve tieto písmenká a v tomto poradí? Pri tomto postupe dochádza k správnej sluchovej i zrakovej analýze. Hlasový aparát je pripravený po zvládnutí tejto postupnosti na dokonalú plynulú čítaciu techniku s ohľadom na dychovú kapacitu. Deti sa zároveň naučia pri čítaní správne dýchať. Nemusia sa nadychovať uprostred slova. So spomínanými technikami súvisí aj správna intonácia pri čítaní. V metodike Sfumato sa kladie dôraz na dramatizáciu textu. Deti začínajú s dramatizáciou už hneď na začiatku prvého ročníka pri spoznávaní jednotlivých písmeniek a postupne prechádzajú do dramatizácie aj dlhšieho textu. Pre deti je to zábavné a zároveň text prežívajú a rozumejú ako správne intonačne čítať.

2. STUPEŇ SYNTÉZY (syntéza dvoch hlások)

Vo fáze prvého stupňa syntézy učíme čítanie so zámenou písmen a zameriavame sa na sluchový výcvik. Najskôr zamieňame samohlásky, potom spoluhlásky.

3. STUPEŇ SYNTÉZY (syntéza troch hlások - princíp jednoslabičnosti)

V tejto fáze sa začína tvoriť návyk na čítanie. Vedeť žiakov k obsahu prečítaného, aby nedošlo len k izolovanému technickému spracovaniu znakov. Proces je stále pomalý a expozícia každej hlásky je dlhá. Sústreďujeme sa na predimenzovanie dĺžky prvej hlásky, aby sme oko sústredili na prvé písmeno.

4. STUPEŇ SYNTÉZY (čítanie slov, čítanie zo šlabikárov)

a) Syntéza štyroch hlások

V druhej fáze pokračujeme výrazným čítaním slov s dlhými samohláskami. Dochádza pritom k vytvoreniu dynamického stereotypu. Žiak je vedený k chápaniu prečítaného aj je vytvorený časový priestor na spracovanie prečítaného textu.

b) Čítanie zo šlabikárov

1. fáza: hromadné čítanie

Na začiatku čítajú žiaci len hromadne, tým sa proces čítania stále udržuje v pomalšom tempe.

Upevňujeme návyk. Žiaci dodržiajú intonáciu slova vo vete, zmenu intonácie pri čítaní viacerých slov.

2. fáza: kombinácia hromadného a individuálneho čítania

Od hromadného čítania prechádzame k individuálnemu čítaniu, kde čítacie tempo určuje centrálna nervová sústava podľa rýchlosti spracovania každého jednotlivca. Dodržiavame individuálny prístup.

3. fáza: dramatizácia, prednes čítaného textu

Podmienkou dobrého prednesu čítaného textu je dramatická výchova. Dramatický prejav je predovšetkým akcia, preto sa musíme obrátiť k vlastnému telu ako zdroju tvorivých podnetov a vidieť v ňom materiál, prostredníctvom ktorého sa budeme vyjadrovať. Ak žiak prejde zážitkovým učením, nie je odsúdený len k mechanickej reprodukcii slov, ale zapája sa do obsahu napísaného, rozvíja svoju fantáziu. Toto zážitkové učenie učiteľ prenáša do čitateľského výkonu žiaka, čo sa odráža v interpretácii a umožní vyjadriť pocity z prečítaného. Žiak sa viac približuje správnejmu frázovaniu a tempu čítaného textu. Učíme ho tým rozlišovať subjektívne a objektívne oznámenia, komunikačné zámer a podobne. Prostredníctvom obmenenej reprodukcie sa vytvára vlastný postoj k prečítanému, pozitívny vzťah k literatúre i k ďalším druhom umenia založených na umeleckom texte. Rozvíja sa emocionálne a estetické cítenie.

Výhody techniky SFUMATO

- Najväčším kladom je, že ide o čítanie s porozumením.
- Technika čítania je založená na hlasnom prejave a správnom umiestnení tónu.
- Splývavé napojovanie hlások zabezpečuje plynulý prejav čítania dieťaťa.
- Týmto čítaním bránime vzniku dvojitého čítania, kontrolovaný pohyb očí z písmena na písmeno zamedzuje, aby deti vynechávali alebo zamieňali písmenká. Dlhá expozícia jednotlivých hlások dáva dlhší čas centrálnej nervovej sústave na spracovanie. Oči sa pohybujú dopredu, ešte kým trvá predchádzajúca expozícia hlásky.
- Deťom je pri tejto metodike umožnené individuálne tempo pri čítaní. Pri zautomatizovaní a cez tlačené hlásky dochádza k skracovaniu expozície a tým k správnejmu rozlišovaniu dlhých a krátkych samohlások

Záver stretnutia členov klubu

Počas tohto stretnutia sme sa oboznámili s metódou splývavého čítania. Hoci je táto metóda vhodná na učenie čítania ako takého, teda v našich stredoškolských podmienkach nie je veľmi využiteľná, dozvedeli sme sa zase niečo nové a obohacujúce.

Vypracoval (meno, priezvisko)	PaedDr. Zuzana Hiščárová
Dátum	10.1.2023
Podpis	
Schválil (meno, priezvisko)	Ing. Jaroslav Bujda
Dátum	10.1.2023
Podpis	

Príloha: Prezenčná listina